

HUS V ODĚSE

Petr Vágner

(rada Velvyslanectví České republiky na Ukrajině)

České krajanské spolky na Ukrajině většinu aktivit tak trochu konzervativně zaměřují na rozvíjení folklóru a českého jazyka. Bylo proto příjemným překvapením, když oděský krajanský spolek Česká rodina požádal o udělení dotace na uspořádání vědecké konference o Mistru Janu Husovi.

Poté, co Ministerstvo zahraničí ČR požadovanou dotaci udělilo, se k pocitu příjemného překvapení ještě přidala zvědavost, jak asi bude konference vypadat. Jména, která figurovala v seznamu řečníků za ukrajinskou stranu, toho v tomto směru mnoho nenapověděla, české odborníky zastupoval doc. Zdeněk Pinc, což byl příslib. V tomto rozpoložení jsme se 9. října 2006 s ředitelem Českého centra Rudolfem Sedláčkem vydali do Oděsy, abychom na vlastní oči a uši uviděli a uslyšeli výsledek úsilí našich krajanů, jimž jsme na podporu vezli výstavu Mistr Jan Hus a husitství, kterou se nám, díky laskavosti paní Hany Tonzarové, podařilo vypůjčit v Československé církvi husitské. Po drobném bloudění jsme přece jenom našli vědeckou knihovnu Maxima Gorkého, kde se měla konference odehrát a odpoledne jsme strávili instalováním husovské výstavy. Téměř dvě desítky panelů seznamovaly návštěvníky s Husovým životem, odkazem jeho díla a průběhem husitské bouře, která se nad Čechami po jeho upálení přehnala. V pilné práci nás zastihl pan docent Pinc, který přiletěl do Oděsy přímým spojem z Prahy. Večer uplynul v příjemné debatě o věcech spíše pozemských, které se v restaurantu na břehu moře účastnila předsedkyně spolku paní Ludmila Bobrovská se svojí zástupkyní. Druhý den tisková konference (kdo by řekl, že je v Oděse tolik médií), otevření výstavy a konečně zahájení konference samotné. Sál pro zhruba sto osob je plný. Pár organizačních poznámek z úst ředitelky knihovny, nezbytná zdravice od představitele velvyslanectví a jdeme na to. Slova se ujímá Zdeněk Pinc. S jeho přednáškou *Mistr Jan Hus v zápase mezi Kristem a Antikristem. Duchovní člověk*

nebo intelektuál? jsem se seznámil dopředu a byl jsem zvědav, jak zde zapůsobí, neboť měla přece jenom poněkud dále od Brožíkova obrazu, který visí v nejedné krajanské domácnosti a který symbolicky charakterizuje současné Husovo pojetí nejen v krajanských, ale i ukrajinských odborných kruzích (*celý text Pincovy přednášky tvoří symbolický Závěr tohoto dvojčísla revue Lidé města, pozn. red.*). V průběhu vystoupení bylo vidět, že sál skutečně čekal něco jiného: *vyrostl v chudých poměrech, pilně studoval, kázal proti bezpráví a proti nepořádkům v církvi, za což byl nakonec upálen...* To se ale nekonalo. Pinc rýsuje intelektuální atmosféru Husovy doby a zabývá se úhelnými kameny Mistrova díla, načrtává Husova dilemata. Po chvíli zmatení se sál přece jenom nechává zlákat a má z vystoupení zážitek. Potlesk, pár otázek, diskuse se rozproudí až o přestávce v užším kruhu. Konečně vystoupení ukrajinských odborníků. Celkem zaznělo šest solidních příspěvků, které představily tradiční přístupy k husovské problematice (Hus předchůdce reformace, Hus a národní uvědomění, úloha Husa v dějinách), nicméně bylo patrné, že ukrajínští badatelé, pro něž Hus není předmětem samostatného zájmu, se potýkají s nedostatkem informací o výsledcích soudobého výzkumu husovské problematiky. Bylo patrné, že jejich příspěvky sice vycházejí z vyčerpávajícího studia dostupné literatury, ale tato již byla vývojem překonána. To ostatně dokázala i výstavka z knižních fondů knihovny k problematice Husa a husitství.

Milou a dojemnou tečku za odbornou částí konference udělalo vystoupení Marie Provazníkové, českobratrské kazatelky z vesnice Veselynovka. Její příspěvek nazvaný *Cesta víry stoletími*, mapující prostými slovy v ještě nezkažené češtině osudy Husových myšlenek v českém prostředí, a samotná osobnost paní Marie, zanechaly ve všech přítomných hluboký dojem. Ten jenom podtrhlo vystoupení krajanských folklórních souborů z Oděsy a Veselynovky.

Když jsme s panem docentem nocí uháněli zpět do Kyjeva, bylo dost času na vstřebání zážitků a na zamyšlení, jestli by nestálo za to pokusit se ukrajinským zájemcům o českou historii, a nejde jenom o dobu Husovu, nějakým způsobem pomoci při překonávání nedostatku informací o tom, jakými cestami se u nás ubírá současný historický výzkum. Oděská konference ukázala, že by si to určitě zasloužili.